

گفت و گویا عوامل سریال تلویزیونی «شهباز»

شهباز، پیشتاز در آموزش شهروندی و ارائه آگاهی‌های عمومی

بهناز شریفی

روزنامه‌نگار

«شهباز» سریالی اجتماعی است که به نویسندگی مینا خدیوی و کارگردانی حمیدرضا لوفی در ژانر پلیسی و معمایی با موضوع فضای مجازی و پلیس سایبری در ۳۰ قسمت ۴۲ دقیقه‌ای تهیه و تولید شده است؛ داستانی جدید، متفاوت و ماجراجویانه که سیر فعالیت یک گروه سایبری که به دنبال هکری بین‌المللی هستند، نمایش می‌دهد.

داستان «شهباز» براساس شخصیت محوری قصه که دختری جوان است پیش می‌رود. «نچوا» دانشجوی نخبه اما اخراجی دانشگاه است که تخصص و استعداد ویژه‌ای در حوزه برنامه‌نویسی دارد و به دلیل داشتن سوء سابقه ناشی از دسترسی غیرمجاز به حساب بیمارستانی برای تأمین هزینه درمان پدر دوستش، دور فضای مجازی را خط کشیده است.

نچوا که یک ارتباط عاطفی ناموفق نیز در گذشته داشته است، با از دست دادن دوست صمیمی‌اش در یک تصادف، متوجه عمدی بودن حادثه و ارتباط آن با یک شبکه خرابکارانه اینترنتی شده و انگیزه لازم برای بازگشت به فضای مجازی و همکاری با نیروهای امنیت سایبری برای کشف هویت «ارغوان» گرداننده اصلی شبکه را پیدا می‌کند.

سریال «شهباز» در کنار موضوعات معمایی و پلیسی به ارتباطات خانوادگی، اجتماعی و روابط

انسانی نیز سرک کشیده است و به عنوان یک اثر موفق توانسته ضمن هشدارهای جدی به مخاطب، او را با دغدغه‌های مشترک و روزمره افراد مؤثری که شاید در اطراف ما زندگی می‌کنند و از دید ما پنهان هستند، آشنا کند.

پرداختن به قصه آدم‌هایی در میانه هر قسمت سریال که هر یک به فراخور شغل و فعالیت اجتماعی یا حتی سرگرمی و بازی طعمه «ارغوان» شده و بدون آنکه بدانند برای پروژه‌ای نفوذی ایفای نقش می‌کنند و مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرند، از دیگر جنبه‌های مهم و حیاتی این سریال است که نباید از کنار آن ساده عبور کرد.

قصه «شهباز» که برای انطباق ماجراهای آن با واقعیت دو سال زمان صرف شده است و بخش زیادی از پرورش ایده اولیه‌اش ناشی از پژوهش و تحقیق مستمر بوده است، قصد کرده به خوبی با مخاطب ارتباط برقرار کرده و او را از خطراتی که ممکن است در فضای مجازی - با همه ویژگی‌های خوب آن - به وقوع بپیوندد آگاه کند.

این سریال که در آستانه سال جدید و ماه مبارک رمضان هر شب از شنبه تا چهارشنبه روی آنتن شبکه یک و پنج سیما رفته بود و اکنون پخش آن به پایان رسیده است، از همان قسمت‌های اولیه رویه همذات‌پنداری را پیش گرفت و با نمایش قصه‌های پیچیده که هر کدام داستانی جداگانه را روایت می‌کنند، سهم بسزایی در آگاهی بخشی به بیننده داشته است.

انتخاب موضوع به‌روز و کاربردی در کنار تکیه فیلمنامه بر اطلاعات صحیح، تخصصی و کارشناسانه و پایه ریزی قصه براساس مطالعه و تجربه‌های موجود را می‌توان از عوامل اصلی و مهم موفقیت سریال «شهباز» برشمرد که موجب شده است فضای داستان به سمت حقیقی بودن رفته و برای مخاطب باورپذیرتر باشد تا آن را دنبال کند.

«شهباز» به تهیه‌کنندگی امیرحسین آشتیانی‌پور و مهدی علیتی‌پور تولید شده است و هنرمندانی همچون آرش مجیدی، رضا داوودنژاد، علیرضا آرا، میلاد میرزایی، مهدخت مولایی، نیما نادری، سیروس همتی، فاطما بهارمست، غزال نظر، پاورن

افسر و... در آن به ایفای نقش پرداخته‌اند. این سریال که تصویربرداری آن بجز تهران در نیروگاه قزوین، رودبار، کیش و ترکیه نیز انجام شده است، از حضور دو بازیگر جدید ساکن ایران به نام‌های فیلیپ ساینر کین (امریکایی) بازیگر سریال‌های نفوذ، زیرخاکی و گاندو و یوفی تیان (چینی) نیز بهره برده است.

مهدی علیتی‌پور از تهیه‌کنندگان سریال «شهباز» که سابقه حضور وی در بخش‌های مختلف فیلم و سریال سازمان صداوسیما به ۱۵ سال می‌رسد و به عنوان مشاور فیلمنامه و ناظر کیفی تعدادی از سریال‌های تلویزیونی از قبیل «درحاشیه» نیز فعالیت کرده است، در گفت‌وگو با «ایران جمعه» تهیه و تولید را یکی از دغدغه‌های خود برای ورود به این حوزه بیان کرد. در ادامه بیشتر بخوانید:

مینا خدیوی نویسنده سریال «شهباز» نیز که پیش از این سریال تلویزیونی «به رنگ خاک»، سریال تلویزیونی «نامه آخر» و «در محاصره» را به رشته تحریر درآورده است، اذعان کرده که متن سریال را براساس شیوه جدید سریال سازی (بنج پرده‌ای) نوشته و در گفت‌وگو با ما از قصه سریال اخیر پلیسی شبکه یک سیما صحبت کرده است که در ادامه آن را می‌خوانید:

ایده اصلی سریال «شهباز» از کجا شکل گرفت و چرا به فکر نوشتن این فیلمنامه افتادید؟ دوست داشتم داستانی در حوزه سایبری بنویسم. مطالعه‌ای در این حوزه داشتم که اطلاعات آن برایم جذاب شده بود؛ با توجه به اینکه حوزه امنیتی و سایبری بسیار گسترده است، داستان‌های متنوعی

می‌شویم، مطرح کنیم. برای نوشتن سریال «شهباز» نمونه‌های خارجی را بررسی کردیم و سعی ما بر این بود که شبیه کارهای مشابه نباشد.

به نظر می‌رسد برخلاف قسمت‌های اولیه، در قسمت‌های میانی و پایانی پلیس ضعیف‌تر عمل کرده، به نظر شما این موضوع ضعف پلیس را القا نمی‌کند؟

در فضای امنیت سایبری حمله راحت‌تر از دفاع است و این به معنی ضعف مدافع نیست؛ از طرفی ما نباید فراموش کنیم که در درجه اول ما با داستان رویه‌رو هستیم. یعنی معادلات جهان قصه‌گویی اولویت دارد بر همه چیز. کشمکش در قصه حاصل رویارویی قدرت دو طرف قهرمان و ضدقهرمان است. از این منظر فراز و فرودها به معنی ضعیف بودن طرف مقابل نیست. در

فیلمنامه رویارویی قهرمان و ضدقهرمان، بن‌بست‌ها، پیچش‌ها، شکست‌ها و پیروزی‌ها همه باید در خدمت جذابیت قصه باشد. قصه‌ای که جذابیت کمتری داشته باشد به طور طبیعی اثرگذاری کمتری هم دارد. ما بسیار تلاش کردیم تا بتوانیم اثری تولید کنیم که به شهروندان آگاهی بدهد. حتی متخصصان و مشاوران ما در پروژه بیش از آنکه به تصویر کشیدن چهره قهرمانان نیروهای محافظ امنیت توجه داشته باشند؛ فداکارانه و با سعه صدر بر آموزش شهروندی و ارائه آگاهی‌های عمومی به مخاطبان تأکید داشتند.

فکر می‌کنید سریال «شهباز» توانسته رضایت مخاطب را جلب کند و تا چه اندازه موفق بوده است؟

بنا بر آنچه ما دریافت کردیم و بازخوردهایی که گرفتیم، فکر می‌کنم تا اندازه قابل قبولی موفق بودیم؛ تلاش ما این بود که داستانی را پیش ببریم که تازه، نو و غافلگیرکننده باشد.

قصد نوشتن فصل بعدی سریال را دارید یا «شهباز» در همین تک فصل به پایان می‌رسد؟

برای ادامه این اثر پیشنهادات مختلف داریم و باید به موضوعی بپردازیم که مسأله مردم باشد. البته در قصه فصل اول زمینه‌هایی برای ادامه داستان قرار داده‌ایم تا ببینیم در آینده چه پیش می‌آید.

هم می‌توان از آن خلق کرد. در نهایت فرصتی پیش آمد و تصمیم به نوشتن گرفتم و ترغیب شدم در این فضا کار کنم؛ پرداختن به این موضوع نیازمند تحقیق و پژوهش بود و زمان زیادی صرف آن شد. طبعاً در این مسیر متخصصان حوزه امنیت و امنیت سایبری به ما کمک کردند.

آیا پرورش فیلمنامه از تخیل بهره گرفتید یا

داستان‌های واقعی هم در شکل‌گیری داستان دخیل بودند؟

ما شکاف‌های امنیتی را می‌دانستیم و برایمان مشخص بود که چه هدفی در طراحی داستان داریم؛ شاید دقیقاً همین اتفاق‌هایی که در سریال شاهد آن بودیم، پیش‌نیامده باشد؛ اما مشابه آنها بسیار اتفاق افتاده و می‌افتد. پس نمی‌گوییم که قصه‌ها را براساس پرونده‌های خاصی نوشتیم بلکه قصه را براساس تحقیقات و آموزش‌ها طراحی کردیم. البته از شخصیت‌های دنیای واقعی هم الهام گرفتیم. سریال، خرده‌قصه‌های متعدد دارد که در هر کدام به گوشه‌ای از موضوعات مورد نظرمان پرداخته‌ایم و سعی کردیم بیشتر

موقعیت‌های پرخطر در حوزه امنیت اطلاعات را نمایش دهیم و یا خطراتی را که در فضای مجازی وجود دارد و روزانه در همه سنین و صنوف با آن مواجه

پیشنهاد تهیه‌کنندگی سریال «شهباز» شخصی بود یا به سفارش سازمان انجام شد؟

«شهباز» از سوی شبکه پنج سیما پیشنهاد شد و با توجه به ظرفیتی که در این اثر مشاهده کردیم و به دلیل جذابیت و تازگی موضوع به همراه آقای آشتیانی‌پور برای تولید آن اقدام کردیم.

آیا قرار است در ادامه باز هم به سراغ موضوعاتی با مضمون امنیتی و سایبری بروید؟

راه این موضوع بسته نیست و در صورتی که از سوی سازمان صداوسیما پیشنهاد شود یا به فیلمنامه‌ای برسیم که بر پایه مطالعه و تحقیق نگارش شده است، حتماً استقبال می‌کنم.

مشکلات پیش‌روی سازندگان سریال با توجه به تعدد موقعیت مکانی و تنوع ساکنان‌ها چگونه پشت سر گذاشته شد؟

تولید «شهباز» کار ساده‌ای نبود و بعضی از لوکیشن‌ها برای اولین بار فیلمبرداری می‌شد؛ اما با هماهنگی‌های مرتبط و مطالعه فیلمنامه توسط دستگاه‌های ذیربط، خوشبختانه همکاری‌های لازم صورت گرفت؛ حتی در بعضی موارد دچار چالش‌هایی در بحث جلوه‌های ویژه بودیم که با کمک کارشناسان فنی آنها را پشت سر گذاشتیم.

انتخاب موضوع

به‌روز و کاربردی

در کنار تکیه

فیلمنامه بر

اطلاعات صحیح،

تخصصی

و کارشناسانه و

پایه‌ریزی قصه

براساس مطالعه

و تجربه‌های

موجود را می‌توان

از عوامل اصلی

و مهم موفقیت

سریال «شهباز»

برشمرده

موجب شده

است فضای

داستان به سمت

حقیقی بودن رفته

و برای مخاطب

باورپذیرتر باشد تا

آن را دنبال کند

داستان سریال ۱۴۰۰

دقیقه‌ای ایرانی به

همین‌جا ختم نمی‌شود؛

با مشخص شدن نام هکر

دیگری در قسمت پایانی

سریال «شهباز» می‌توان

به عمق فاجعه پی برد و

خطر هک اطلاعات و حمله

اینترنتی در فضای مجازی

را احساس کرد و ضرورت

تولید آثار در حوزه امنیتی

سایبری را یادآور شد.

در شرایطی که فیلمسازی

در عرصه‌های دیگر

فرصت بروز و ظهور یافته و

سریال‌های شبکه نمایش

خانگی گوی سبقت را از

سایرین رنده‌اند، ضروری

است دست‌اندرکاران

شبکه‌های ملی برای آشتی

مخاطبین با صدا و سیما

و بازگشت سازندگان

فیلم و سریال به تلویزیون

برنامه‌ریزی کنند.